

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XV. Honorius III. a Abbati & Conventui sancti Petri de Praxellis
Lexov. Diœcesis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

quoque dierum numerum indulgentiarum literas præcipimus moderari, quæ pro quibuslibet casibus aliquoties conceduntur; cum Rom. Pont. qui plenitudinem obtinet potestatis, hoc in tabulis moderamen consueverit observare.

NOTÆ.

- I. ^a **E**odem.) Ita etiam legitur in quarta collectione, *sub hoc tit. cap. 5.* & extat textus hic in ipso Concilio *can. 62.* atque ejus principium reperitur in *cap. 2. de reliquiis, & vener.*
 b *Ad hoc.*) Hanc partem de indulgentiis exponimus sequenti commentario.

COMMENTARIUM.

2. **V**Sus quæstorum eleemosynarum, seu potius abusus eorum, qui non sibi eleemosynas quærunt, sed potius conducunt eleemosynas piorum locorum, seu sanctorum, perantiquus est, ut constat *ex cap. ruarum 11. de priviil.* Quia verò, illi quæstores facultate sibi concessa abutebantur, præfens Concilii Lateran. constitutio emanavit prohibens ne hujusmodi quæstus fiant, & ne quæstores ad eleemosynas petendas sine Episcopi, vel Pontificis literis, quibus de eorum moribus, atque eleemosynæ causa constet admittantur. Et quia adhuc abusus dictorum quæstorum excreverat in maximum Christiani orbis scandalum, dum in prædicationibus multa de reliquiis, & indulgentiis mendacia confingebant; ideo Concil. Viennense relatum in *Clement. 2. hoc tit. inharendo præfenti constitutioni addidit, quod literæ Apostolicæ ad eleemosynarum quæstus faciendos examini ordinariorum subderentur, quæstoribus hujusmodi prædicationis officio penitus interdicto, cum sola facultate simpliciter exprimendi illud, quod in literis Apostolicis, aut Episcopi continetur, Faciunt Clemens IV. in *cap. ut officium 11. §. compescendi, de hæret. in 6.* Concil. Salesburg. tempore Gregor. X. *can. 6.* Toletan. anno 1473. temporibus Sixti IV. *can. 13.* & de eis in Concilio Tridentino *sess. 5. de reform. cap. 2.* ita cavetur: *Quæstores eleemosynarum, qui etiam quæstoriarum dicuntur, cujuscunque conditionis existant, nullo modo, nec per se, nec per alium prædicare præsumant. Et contra facientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum privilegii quibuscunque non obstantibus, oportunitis remediis omnino arceantur. Et in Concilio Pictaviensi 2. sub Paschali II. *can. 12.* ita cavetur: *Sanctorum reliquias causâ pecunie, & quæstus circumferentes, ad prædicationem non admittantur. Qui abusus & apud Gentiles irrepsit, dum Sacerdotes Idolorum suos Deos circumferabant, ut ipsorum nomine mercedem, & stipem exigerent. Apulejus lib. 8. De am Syriam circumferentes men-***

dicare compellunt. Minutius in Octavio: *Mendicantes vicatim Deos ducunt.* Halicarnass. lib. 2. notavit Gibalinus *de negot. tom. 1. lib. 1. cap. 4. art. 1. num. 3.* Quia verò hujusmodi remedia minime profuerant, immò quæstorum hujusmodi malitiâ excrecente ac per hoc datâ ansâ hæreticis in fidem catholicam debacchandi, idem Concil. Trident. *sess. 22. de reform. cap. 9.* statuit, ut illorum quæstorum nomen, atque usus penitus aboleretur, nec ad hujusmodi officium exercendum ullatenus admitterentur, non obstantibus quibuscunque privilegiis. Nec minori odio hos improbos quæstores prosequuti sunt sæculares legislatores; nam præterquam quod in *l. unic. Cod. de mendicant. v. l. d.* jubentur similes mendicantes in exilium mitti, de quibus in Concilio Coloniensi anno 1536. *can. 5. ibi. Mendicantibus validis non solum hospitibus clausa, sed & publicè, ac ostiatim mendicare penitus interdicitur.* Trid. *sess. 5. de reform. c. 2. & sess. 21. cap. 9. & sess. 25. ad fin. plura* Philippus Cameracensis *tom. 1. oper. success. c. 16. & cent. 2. c. 74.* etiam in *l. 21. tit. 18. pariter. 3.* cavetur, ut cautè licentia ad eleemosynas petendas quæstoribus detur. Et apud Lufitanos *lib. 5. ordinar. tit. 103.* constitutum est, ne quæstores alicujus Sancti nomine petere eleemosynam permittantur, nisi ab eis Regiæ literæ ostendantur, quod si aliter factum sit, omnes pecunie ab illis quæsitæ, quæstori Redemptionis Captivorum tradantur. Simile apud nos cautum extat in *l. 1. & 2. tit. 8. lib. 1. ordin.* quæ hodie est *lex 4. tit. 9. lib. 1. nova recopil. & apud Gallos idem Regii Senatus decretis dispositum refert Cophinus de sacr. pol. tit. 5. num. 23.* Unde de his quæstoribus eleemosynarum cognoscunt tam judices ecclesiastici, quam sæculares; examinantque licentias, quas deferunt, an sint authentica; vel apocryphæ, ut probat Pereyra *part. 2. de man. Regia, cap. 76.* nam si mendicantes validi, & similes, qui ut otiosam vitam agant pauperem vitam affectant, ejicendi sunt à civitate, quia panem adimunt veris pauperibus, *cap. non omnis 5. quæst. 5. cap. 1. di. dist. 14. tit. 20. part. 2. l. 40. tit. 5. part. 1. d. i. cum sequent. tit. 11. lib. 8. Recopil. probant latè Bobadilla lib. 2. polit. cap. 13. nu. 31. Petrus Greg. 3. part. syntag. lib. 39. cap. 6. & de republica lib. 13. cap. 14. num. 3. & lib. 1. part. tit. 22. cap. 3. Solorzano tom. 2. de jure, Indiar. lib. 3. c. 25.* quanto magis qui fallaci ingenio eleemosynas extorquebant fallaci plerumque prædicantes. Licentias autem petendi eleemosynas personis miseris date debere judices ecclesiasticos, probat Barbosa *ad Trident. ubi supra,*

CAPVT XV.

Honorius III. ^a *Abbatî & Conventui sancti Petri de Praxellis*
Lexo-v. Diæcesis.

Nostro postulasti certificari responso, utrum per tuam provinciam possis concedere ^b remissiones literas generales. Nos igitur fraternitati tuæ breviter respondemus, quod per provinciam tuam liberè potes hujusmodi literas concedere; ita tamen quod statutum generalis Concilii non excedas,

NOTÆ.

NOTÆ.

1. **A**bbati.) In hac sexta collectione tantum legitur Honorius III. & in MSS. codicibus inscriptionem hujus textus desiderari refert Cironius in not. ad 5. compil. ad hunc tit. ubi præfens inscriptio legitur, sed malè, tum quia Pontifex Abbatibus non fratres, sed filios appellare solet; tum etiam quia Abbates provinciam non habent, & de Prælato provinciam habente agit Honorius in præfenti.

2. **b** Remissionis.) Idem Indulgentiæ peccatorum, ut etiam sumitur in c. cum ex eo, hoc tit. & apud Tertul. contra Marcionem c. 18. ibi: Duximus de remissa peccatorum, id est de remissione. Apud Cyprianum epist. 59. ibi: Gravissimis, & in Deum multum ante peccantibus, cum postea crederent, remissa peccatorum datur. Notavit Cironius in præfenti textu, & in parat. ad hunc tit.

COMMENTARIUM.

3. **E**x hoc textu sequens communiter deducitur assertio: Intra provinciam suam concedere potest Indulgentias Archiepiscopus, juxta dispositionem Concilii Lateranensis. Non est alia similis decisio, quæ probari possit præfens assertio: eam illustant Suarez tom. 5. in 3. part. de pœnit. disput. 55. sect. 3. Barbosa alleg. 88. Petrus Gregorius lib. 1. part. tit. 17. cap. 3. Cironius ad hunc textum. Jul. Labor. de indulgent. 2. part. cap. 11. num. 28. Quarant. in summa Bullar. verbo Archiepiscopi auctoritas. Boëtius Epon. in tract. de jubili. & Indulg. num. 119. Torreblanca lib. 14. de jure spirit. cap. 14. in princip. Joannes Darts de pœnitent. cap. 61. Bonacina de Sacram. disput. 6. quest. 1. & 3. Corduba quest. 14. Fragofo de regim. Christ. Reipub. part. 2. lib. 2. disput. 4. §. 2. per totum.

4. **S**ed in præfentem assertionem pro dubitandi ratione ita argumentor. Indulgentiæ, quæ conceduntur à Prælati alienis subditis, nullæ sunt, cap. quod autem 4. hoc tit. ubi ratio redditur, quia qui non potest ligare, nec absolvere: sed Archiepiscopus non est ordinarius iudex subditorum suorum suffraganeorum, cap. pastoralis de offic. ordin. nec extra suam dioccesim habet contentiosam jurisdictionem, exceptis quibusdam casibus relatis in d. cap. pastoralis. Igitur, per totam suam provinciam non potest Archiepiscopus indulgentias concedere. Etiam difficilis est alia pars ipsius assertionis, ubi docetur, Archiepiscopos servatâ formâ Concilii Lateranensis indulgentias concedere debere; nam forma præscripta in dicto Concilio pro Episcopis fuit, non verò pro Archiepiscopis. Igitur non rectè in præfenti docetur, Archiepiscopos debere indulgentias concedere, juxta Conc. Lateranensis formam.

5. **A**dhuc tamen defendenda est præfens assertio, pro cujus expositione sciendum est, indulgentiam variè accipi in jure nostro. Aliquando indulgentia dicitur quando aliquid fit ex mera liberalitate, ut de decimis novalium dicitur in cap. ex parte supra de decimis: vel cum partibus conceditur tempus ad litem prosequendam, ut etiam elapsum non noceat, c. dilecto, de V. S. c. 2. de eo qui mittitur in possess. ibi: Quatenus si est ita, indulgentia hujusmodi non obstante, negotio sinem debium imponas. Plerumque sumitur pro relaxatione pœnæ; seu abolitione criminis, ut in tit. Cod. de indulg. crimin. c. 1. de treuga & pace, & in 1. compil.

ibi: Si necesse fuerit per indulgentias secundum quod utilitati Ecclesiarum, & totius terra, necnon & animarum saluti videris expedire. In præfenti autem indulgentia accipitur pro remissione pœnæ temporalis debitæ pro peccatis actualibus jam dimissis concessâ homini existenti in gratia à legitimo Prælato per applicationem thesauri ecclesiastici. Corduba de indulg. quest. 1. Torreblanca de jure spirit. dist. lib. 14. cap. 13. num. 5. Fragofo ubi supra, Barbosa dist. alleg. 88. num. 1. Pater Mendo in Bullam. disput. 6. cap. 1. num. 2. Indulgentia ita accepta duplex est, alia plenaria, temporalis alia. Plenaria est illa, quæ remittitur tota pœna temporalis simpliciter, quæ nimirum post peccata remissa per sacramentum pœnitentiæ expianda remansit, sive in hac vita, sive in purgatorio: & licet cum talis indulgentia conceditur, communiter addatur, & remissio omnium peccatorum, illis verbis potius effectus indulgentiæ explicatur, quam quid novum continetur. Indulgentia verò temporalis dicitur illa, quæ non remittitur tota pœna, sed ejus tantum pars relaxatur, & sub duplici præfentem forma tribui solet. Aliquando enim conceduntur Indulgentiæ tot dierum, vel annorum, & est remissio tantæ pœnæ, quanta solvi in hac vita debuisset, pro pœnitentiâ tot dierum, vel annorum, vel quanta in purgatorio luenda foret, si in hac vita peccata non esset: quandoque autem Indulgentiæ conceduntur respectivè ad certam partem peccatorum, veluti ad tertiam, seu quartam: & tunc remittitur tanta pœna, quanta persolvi debuisset in hac vita, vel in purgatorio pro tertia illa, vel quarta parte peccatorum, ut explicant Suarez de pœnitentiâ disput. 50. sectio. 4. & 5. Bellarminus tom. 3. controvers. libr. 1. de indulg. cap. 9. Jul. Labor. eodem tractat. part. 2. c. 10. Torreblanca dist. cap. 14. in princip. P. Gregorius lib. 1. part. tit. 17. cap. 2.

Indulgentias concedere possunt primò Pontifex, qui tantum plenariam dare valet, quia solus ipse in plenitudinem potestatis vocatus est, c. cum ex eo, hoc tit. cap. quocumque 24. quest. 1. nam ex infinito thesauro Ecclesiæ, cujus administrator ipse est, plenarias, & plenissimas indulgentias concedere valet. Laborus dist. part. 2. cap. 11. Boëtius Epon. de jure jubili. num. 148. In suis dicecesibus Archiepiscopi, & Episcopi indulgentias largiuntur, dummodo statutum generalis Concilii non excedant, nam in c. antecedenti, cap. 13. & final. hoc tit. in 6. cavetur, ne claves ecclesiæ contemnantur per indiscretas Prælatorum indulgentias; & ne pœnitentiæ satisfactio enervetur, decernitur, ut cum dedicatur Basilica, non extendatur indulgentia extra annum, & in anniversario dedicationis ultra 40. dies: & ita Archiepiscopis, & Episcopis à jure ipso præscriptæ sunt indulgentiæ concedendæ; cum enim hanc potestatem concedendi indulgentias habeant à Summo Pontifice, ut fert valdè communis sententia, cui subscribunt Medina tractat. 5. disput. 4. num. 2. Macedo de clavibus Petri libr. 4. cap. 4. Bellarminus libr. 4. de Pontifice, cap. 24. Suarez tom. 4. in 3. part. sect. 1. num. 11. disput. 25. Magallan. in proxm. epist. ad Timoth. sect. 12. Malderus 2. tractat. de Pontifice, disput. 4. dub. 1. Agidius 3. part. disput. 8. dub. 3. Fagandez in 2. Ecclesiæ præcept. libr. 7. cap. 1. numer. 25. Du Vallius tractat. de Pontifice, part. 1. quest. 2. potuit eo modo à Pontifice restringi, & limitari. Legati etiam Apostolici in provincia sibi designata indulgentias concedere valet, ut docent Glossa in præfenti, Bbb 4 Petri.

6. **A**lia de Indulgentiis præmittuntur.

Petr. Gregorius *dist. tit. 17. cap. 3.* Abbatibus vero, & similibus inferioribus Prælatibus concedere indulgentias non licet, *cap. accedentibus 13. de privil.* nisi speciali privilegio, vel consuetudine legitime præscripta suffulti fuerint. Barbofa *d. alleg. 88.* Petrus Gregor. *dist. cap. 3.* Fragofo *ubi proxime*: nec absque causa similes indulgentiæ conceduntur; illa autem vel est spiritualis, vel corporalis. Spiritualis, veluti ut fideles à peccatis absoluti orent pro conversione infidelium, & pro pace Christiana fidei, *extravag. unic. inter communes, de celebrat. Missar.* vel ut sanctius celebretur festività alicujus Sancti, *Clement. unic. de reliq. & venerat. extravagan. 1. eodem titul. inter communes.* Corporalis est velut in dedicationibus Ecclesiarum, ut fideles invitentur ad eleemosynas largiendas eidem Ecclesiæ conservandæ, *cap. 1. hoc tit. in 6.* ob restaurationem pontium, *cap. cum ex eo, hoc tit. extravag. final. hoc tit.* vel ad sustentationem egenorum confluentium ad hospitale, *dist. extravag. final.* vel ad excitandam devotionem visitando certas basilicas, *extrav. 1. hoc tit. inter communes.*

7. De veritate indulgentiarum.

Indulgentias ut nunc vocamus, quibus remissiones continentur minorum peccatorum, aut satisfactionis debita pro majoribus, impie irridet Lutherus *in assertionibus, art. 17.* & solâ extravaganti Clementis VI. ex opinionibus Div. Thomæ, ut ille ait, compositâ, probari, falsò nobis objicit. Sed incipiam à ratione Div. Thomæ, quæ gravior est, quàm primâ fronte videtur. Ab omnibus, inquit, ponitur indulgentias valere, & impium esse dicere, quod Ecclesiæ aliquid vanum facit: ergo sunt indulgentiæ. Perinde enim est, ac si diceret Sanctus, semper hæcenus in omnibus Ecclesiis prædictas fuisse indulgentias; ergo dari indulgentias Apostolicas est Ecclesiæ Catholicæ. Ex eo enim, quod ab omnibus Ecclesiis semper aliquid admissum sit, convincitur traditio; sic enim probat Apostolus, quod in epistola ad Corinthios docebat de ratione docendi Ecclesiæ, & de subjectione inferiorum Prophetarum ad superiores, & ne mulier doceret in Ecclesia: *Sicut, inquit, & in omnibus Ecclesiis Sanctorum doceo, an à vobis processit verbum Dei, aut ad duos solos pervenit.* Quasi diceret, non processit à vobis, sed à vestris antecessoribus. In quo notatur origo, & antiquitas. Sic etiam dogma, indulgentias esse, non à nobis processit, sed ab iis, qui fuerunt ante nostra sæcula. Accepimus etiam à primis Ecclesiæ temporibus. Quod ut facile constet, ascendamus supra sæculum Clementis VI. cui indulgentiarum usum tribuit Lutherus; extat enim Romæ in Ecclesia sanctæ Sabinæ inciso in lapide marmoreo Gregorii IX. indulgentia concessa verè pœnitentibus, & confessis unius anni, & quadraginta dierum: & ante Gregorium IX. extat Alexandri IV. relaxatio de iunctis pœnitentiis, (sic enim vocat) incisa item in lapide marmoreo, concessâ indulgentiâ omnibus pœnitentibus, & confessis in dedicatione sanctæ Mariæ del Campo. Sed si ascendamus adhuc superius, extat indulgentia Veronæ in templo Ecclesiæ Collegiatæ sanctæ Helenæ, incisa in tabula lapidea ante annos 430. in solenni dedicatione illius Ecclesiæ, sub hac formula: *Annua m deniq. 30. dierum absolutionem. & tertiam partem minorum peccatorum, & fraudem pœnitentiæ venientibus ad sacri hujus templi revolutam dedicationem.* Est autem, ut hoc obiter admoneam, sic exponenda hæc formula, ut quia per indulgentias remittuntur

rum pœnæ temporales debita pro peccatis venialibus, tum debita pro mortalibus, de pœnis quidem debitis pro peccatis mortalibus remissis accipienda sunt illa verba *triginta dierum absolutionem*; de debitis pro venialibus illa, *& tertiam partem minorum peccatorum*; id est tertiam partem pœnarum debitam in purgatorio venialium peccatorum. Quod verò dicit, *& fraudem pœnitentiæ*, significat condonari insuper, ac remitti pœnas debitas pro peccatis majoribus remissis, quæ aliâ fuissent soluta, ac deleta: per pœnitentias, canonicè injunctas, si fuissent persolutæ, ut postulat ratio canonum pœnitentiarum, qui justî & sancti fuerunt à principio secundum judicium Ecclesiæ constituti; postea verò propter infirmitatem nostram relaxati. Quod ergo non est solutum implendo canonicas pœnitentias in judicio Ecclesiæ indictas, & præscriptas, vocat fraudem pœnitentiæ, & hujusmodi fraudem canonicarum pœnitentiæ condonat Summus Pontifex condescendens infirmitati nostræ, per œconomiam, & providentem dispensationem indulgentiæ. Deinde extat Bulla Urbani II. de indulgentiâ plenissima in Synodo Claromontana, cum erat suscipiendum bellum Hierosolymitanum contra Saracenos Duce Godifredo Bullionensi; sed nec ab hoc Pontifice processit usus indulgentiarum, sed ante eum Gregorius VII. id est ante annos 500. multas hujusmodi indulgentias concessit, ut constat ex ejus epist. ad Episcopos, & Clericos Britanniæ missa; immò & apud Gregorium Magnum legitur exemplum indulgentiæ, licet formula sit alia, quàm nunc Patres utuntur, *lib. 7. in epist. ad Richaredum*, ubi ait: *Clavem parvulam à sacratissimo B. Petri corpore pro ejus benedictione transmissimus, in qua est ferrum de catenis ejus inclusum, ut quod collum ejus ad martyrium ligaverat, vestrum ab omnibus peccatis solvat.* Indulgentiam vocat Sanctus benedictionem veteri verbo illo tempore usitato. Simile exemplum est in eodem libro *in epist. ad Secundinum*; & aliud *lib. 6. in epist. ad Theonitum, & Andream.* Est autem observandum, in dicto primo exemplo Gregorii Magni, illum misisse clavem parvulam, quæ erat signum, & index indulgentiæ peccatorum per potestatem clavium concessæ, in qua auctoritate successit B. Petri: & nunc Pontifices aliis verbis idem significant, & alio modo testantur, cum dicunt: *Auctoritate B. Petri, & c.* mittentes non clavem, sed literas, quas vocant *bullas* cum clavibus pictis: illud verò, quod ait hic Gregorius de ferro ex catenis Petri incluso in clavi, non temerè factum est; potuit enim seorsum mittere, & non includere in clavi, nisi aliquid spiritualiter, & spiritualibus significare voluisset; illud scilicet, indulgentias ipsas peccatorum, quæ sunt velut catenæ, & vincula, niti in meritis Christi, & passionibus ejus, non solum quas in se passus est, sed quas in sanctis suis: quod nunc ipsi Pontifices in hujusmodi bullis dicunt; Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli meritis, & auctoritate confisi concedimus. Merita enim Petri fuerunt ejus martyrium, quod significat ferrum de catenis ejus. Hoc autem exemplum B. Gregorii, non solum imitatus, verum & interpretatus est Gregorius alter VII. sic enim scripsit ad Alphonsum Hispaniæ, ut est *lib. 7. Regestri ejus*, ibi: *Ex more Sanctorum missimus vobis claviculam auream, in qua de catenis B. Petri benedictio continetur, ut omnipotens Deus, qui illum admirabili potentia nexibus ferreis liberavit, ejusmodi etiâ intercessionibus vos ab omnibus peccatorum vestrorum vinculis absolvat, & ad gaudia perducat æternâ,*

atere. Immo ante tempora Gregorii magni ab ipsa Apostolorum doctrina processit usus indulgentiarum; sic enim D. Clemens lib. 3. constit. cap. 10. scribit: Immo nec laico permittimus facere aliquod opus sacerdotale, ut sacrificium, aut baptismum, aut impositionem manus, aut benedictionem, sive parvam, sive magnam. Et lib. 8. capit. 44. Nec enim fas est Diacono sacrificium offerre, aut baptizare, aut benedictionem, sive parvam, sive magnam facere. Non dubium est, quin hic benedictionem magnam vocet Pontifex remissionem peccatorum magnorum, quæ mortalia vocantur; & poenarum inferni, quæ eis debentur; parvam verò benedictionem vocat remissionem reliquorum peccatorum, id est poenarum, quæ debentur pro peccatis magnis prius remissis; & parvorum peccatorum, quæ dicuntur venialia. Probat etiam hanc potestatem concedendi indulgentias, non solum vivis, verum etiam defunctis, Bellarminus dicto tract. de indulg. Dartis in tract. de poenit. cap. 61. per tot.

Nec obstat prima dubitandi ratio supra expensa, cui ut satisfaciant Doctores, varia adducunt. Abbas in presenti (quem sequitur Cironius in

presenti) asserit textum hunc procedere quando Archiepiscopus per provinciam suam visitationis munus exequitur, nam tunc cum & corrigere possit subditos suffraganeorum suorum, merito & illis indulgentias concedere valet. Alii docent Archiepiscopum semper indulgentias concedere posse, quia actus hic est voluntariæ jurisdictionis. Ita Suarez dict. tract. de poenit. disp. 49. sect. 3. Riccius in praxi; resol. 306. nu. 5. Barbosa de potestate Episcopi, alleg. 88. Sed hæc sententia expressè convincitur ex dicto capite Quod autem, hoc tit. Quare magis placet prior solutio. Nec obstat secunda difficultas, nam verius est, Concilio Lateranensi relato in cap. antecedenti, præscriptum fuisse formam servandam in concessione indulgentiarum non solum Episcopis, verum & Archiepiscopis; siquidem illis verbis: Quidam Ecclesiarum Prælati, comprehenduntur etiam Archiepiscopi: unde rectè notarunt Barbosa d. alleg. 88. num. 16. Fragofo dicto c. 2. lib. 2. disp. 4. §. 2. num. 20. quod si concessit Archiepiscopus quadraginta dies indulgentiarum in perpetuum, nihil amplius potest ejus successor pro eadem causa concedere, quia reputantur unus Prælati.

CAPUT XVI.

Gregorius ^a nonus.

NE pro dilatione poenitentiae periculum immincat animarum, permittimus Episcopis, & aliis superioribus, nec non minoribus Prælati exemptis, ut etiam præter sui superioris licentiam providum & discretum sibi possint eligere confessorem.

NOTÆ.

privil. Regul. tract. 3. cap. 3. propos. 8. Diana part. 10. tract. 16. resol. 76. Bard. in Bullam, part. 2. tract. 5. cap. 2. sect. 2. qui omnes rectè notant, privilegium hoc non esse revocatum per Tridentinum sess. 23. de reformatione, cap. 15. quia cum sit insertum in corpore juris, & ejus mentio specialis non fiat, non censetur derogatum: & varias illationes deducunt de Equitibus militaribus, & aliis personis exemptis.

I. ^a Gregorius IX. Qui presentem constitutionem edidit motu proprio in favorem Prælatorum, tam regularium, quam sæcularium: qui eum non possint facillè adire suos superiores, illis conceditur, ut possint sibi eligere confessarium. Quod privilegium latè illustant Fagundes in quinque præcepta, cap. 2. num. 15. Bruno Chassaing. in

TITULUS XXXIX.

De sententia excommunicationis.

CAPVT PRIMVM.

Alexander III. ^a Senon. Archiepiscopo.

Uper eo verò, quod consilium postulasti, utrum ^b Scholares, si se invicem in plena, vel minore ætate, clerici, vel religiosi viri in claustris secundum ^c canonem illum, quo statutum est, ut illi, qui in clericos violentas manus injiciunt, mittantur ad Apostolicam Sedem, pro sua absolutione debeant venire. Inquisitioni taliter respondemus, quod si clerici infra ^d puberes annos, se ad invicem, aut unus alterum percusserit, non sunt ad Ap. Sedem mittendi: nec clerici si sunt plenæ ætatis, & non odio, vel invidia, vel indignatione, sed levitate ^e jocosa se ad invicem percutere contingat: nec Magister si scholarum clericum intuitu ^f disciplinæ, vel correctionis percusserit: quia non potest in ipsis injectio manuum violenta notari. Cæterum si ex odio iidem scholares, vel sæculares clerici sese percusserint, pro sua absolutione debent ad Ap. Sedem venire.

NOTÆ.